

Změna v postavení představených, kteří nesplňují předpoklad vzdělání, po novele zákona o státní službě účinné k 1. 10. 2023

Toto stanovisko se zabývá změnou v postavení představených, kteří nesplňují předpoklad vzdělání, po novele zákona o státní službě provedené zákonem č. 281/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, účinné k 1. 10. 2023.

Změna právní úpravy

Novelou zákona o státní službě provedenou zákonem č. 384/2022 Sb. a účinnou od 1. 1. 2023 bylo zavedeno funkční období pro všechny představené s výjimkou vedoucích oddělení. V této souvislosti byla v rámci přechodných ustanovení vymezena doba, do kdy nejdéle lze vykonávat službu na služebním místě představeného.

Za účelem využití potenciálu představených jmenovaných na služebním místě vedoucího služebního úřadu, vrchního ředitele sekce, ředitele sekce nebo ředitele odboru, kteří - byť nesplňují vzdělání stanovené pro toto služební místo – vykazují potřebné odborné znalosti, zkušenosti a manažerské dovednosti, se poslední novelou zákona o státní službě provedenou zákonem č. 281/2023 Sb. s účinností od 1. 10. 2023 umožnila těmto představeným po uplynutí jejich funkčního období prostřednictvím nově vložené odstavce 4 v § 201 zákona o státní službě účast ve výběrovém řízení na obsazení téhož služebního místa představeného, na kterém vykonávali službu ke dni vyhlášení výběrového řízení.

§ 201

Výjimka z předpokladu vzdělání

(1) Dosavadního zaměstnance, který se při výkonu práce v pracovním poměru dlouhodobě osvědčil, přestože nesplňoval pro požadované činnosti předpoklad vzdělání podle právního předpisu o platových poměrech zaměstnanců orgánů státní správy, lze přijmout do služebního poměru a zařadit nebo jmenovat na služební místo, na kterém bude vykonávat službu obdobného obsahu, jaký měl jeho druh práce v pracovním poměru, i v případě, že pro toto služební místo nesplňuje stanovené vzdělání podle § 7 odst. 2 písm. c) až e).

(2) Po dobu výkonu služby na služebním místě uvedeném v odstavci 1 se státní zaměstnanec považuje za státního zaměstnance, který stanovené vzdělání splňuje.

(3) Státní zaměstnanec přijatý do služebního poměru a zařazený nebo jmenovaný na služební místo podle odstavce 1 může být převeden nebo zařazen na jiné služební místo podle § 49 odst. 2 části věty před středníkem nebo § 49 odst. 3. Ustanovení odstavce 2 se použije obdobně.

(4) Představený podle odstavce 1 nebo 3 může být jmenován na služební místo vedoucího služebního úřadu, vrchního ředitele sekce, ředitele sekce nebo ředitele odboru, pokud na tomto služebním místě vykonával službu ke dni vyhlášení výběrového řízení nebo ke dni bezprostředně předcházejícímu změně služebního poměru uvedené v § 70 odst. 1. Ustanovení odstavce 2 se použije obdobně.

Představení, kteří nesplňují předpoklad vzdělání, a jejich účast ve výběrovém řízení po uplynutí funkčního období

Státní zaměstnanec, který je jmenován na služebním místě ředitele odboru, ředitele sekce, vrchního ředitele sekce nebo vedoucího služebního úřadu, se smí účastnit výběrového řízení na obsazení služebního místa představeného, a to i přesto, že nesplňuje potřebný předpoklad vzdělání. Účast ve výběrovém řízení je podmíněna tím, že představený na dotčeném služebním místě vykonával službu ke dni vyhlášení výběrového řízení, nebo, jedná-li se o představeného, u něhož došlo ke změně služebního poměru, po jejímž skončení bude představený zařazen na své původní služební místo podle § 70 odst. 1 zákona o státní službě, pak tím, že na dotčeném služebním místě vykonával službu ke dni, který bezprostředně předcházela uvedené změně služebního poměru¹.

Možnost účasti platí výhradně pro výběrové řízení na obsazení téhož služebního místa, na němž představený vykonával službu před uplynutím svého funkčního období, resp. před výše uvedenou změnou služebního poměru.

Služební místo se nově obsadí na základě výběrového řízení. Pokud představený nebude na dotčené služební místo znovu jmenován, musí být převeden na jiné služební místo v souladu s § 61 odst. 1 písm. d) zákona o státní službě² a, není-li vhodné volné služební místo, musí být zařazen mimo výkon služby z organizačních důvodů podle § 62 zákona o státní službě.

Podrobnosti ke skončení funkčního období představeného a s tím spojenému vyhlášení výběrového řízení na obsazení dotčeného služebního místa jsou uvedeny ve stanovisku k postavení představených po novele zákona o státní službě účinné k 1. 1. 2023: <https://www.mvcr.cz/sluzba/dokumenty-a-stanoviska.aspx>.

¹ Přeložení, zproštění výkonu služby, zařazení mimo výkon služby z důvodu mateřské nebo rodičovské dovolené, zařazení mimo výkon služby pro výkon funkce v odborové organizaci, vyslání do mezinárodní organizace, přerušení výkonu služby za účelem dalšího vzdělání nebo odborné stáže, zařazení mimo výkon služby pro pozastavení výkonu služby z důvodu vojenského cvičení nebo mimořádné služby nebo výkonu funkce poslance, senátora, poslance Evropského parlamentu, člena vlády, náměstka člena vlády nebo uvolněného člena zastupitelstva.

² Takový státní zaměstnanec může být na základě § 201 odst. 3 zákona o státní službě při splnění dalších kritérií vhodnosti (zejména pak s ohledem na obor služby a na dosud státním zaměstnancem vykonávané činnosti ve vztahu k činnostem vykonávaným na zvažovaném služebním místě) převeden i na služební místo, pro které nesplňuje předpoklad vzdělání, s výjimkou služebního místa představeného, (tj. i na služební místo zařazené ve stejné nebo nižší platové třídě, než je dosavadní služební místo představeného).